

1. GYLDIGHEDSOMRÅDE

Retningslinjen er gældende for alle organer, som er eller ansøger om at blive akkrediteret til inspektion af arbejdsmiljø og/eller certificering af arbejdsmiljøledelsessystemer.

2. FORMÅL

Denne retningslinje fastlægger DANAK's fortolkning af kravene til faglig kompetence i forbindelse med akkreditering til certificering af arbejdsmiljøledelsessystemer henholdsvis akkreditering til inspektion af virksomheders arbejdsmiljø.

Retningslinjen er en uddybning og fortolkning af de regler og guidelines, der er nævnt i referencerne (afsnit 10). Det akkrediterede organ skal kunne dokumentere, at man lever op til det niveau, der er fastsat i denne retningslinje samt de nævnte referencer.

3. VIRKSOMHEDSTYPER OG KOMPLEKSITET

Sammensætningen af audithold og dybden af den nødvendige arbejdsmiljømæssige fagkompetence afhænger af den enkelte virksomheds aktiviteter og kompleksiteten af arbejdsmiljøet.

Til støtte ved vurdering af kompetencebehovet anvendes en kategorisering af brancheområderne i 3 grupper (**L**av, **M**edium og **H**øj), jf. bilag 1 til RL 17.

På den enkelte certificeringssag skal der altid forefindes en dokumenteret begrundelse for fastsættelsen af arbejdsmiljøkompleksiteten for virksomheden, herunder også for eventuelle væsentlige biaktiviteter.

Det skal sikres, at auditholdet altid har dokumenteret kompetence i forhold til de relevante områder der auditeres og den definerede kompleksitet.

4. SAMMENSÆTNING AF INSPEKTIONSTEAM/AUDITTEAM

Nedenfor er vist kravene til sammensætning af auditteam inden for hver virksomhedsgruppe. **Kompetencekravene til "Arbejds miljøinspektør", "Lead auditor" og "Ekspert" er angivet i afsnittene 5 - 7.**

Inspektion

Inspektion kan gennemføres af en arbejdsmiljøinspektør alene eller af flere personer, der tilsammen sikrer, at den nødvendige viden og ekspertise er til stede.

Certificering:

Virksomheds kompleksitet	Auditteam kompetence		
	Certificeringsaudit (fase 2)	Overvågningsaudit	Recertificeringsaudit
Gruppe L	Lead auditor*	Lead auditor*	Lead auditor*
Gruppe M	Lead auditor + ekspert	Lead auditor*	Lead auditor + ekspert
Gruppe H	Lead auditor + ekspert	Lead auditor + ekspert	Lead auditor + ekspert

* Hvor lead-auditor gennemfører audit uden bistand fra ekspert kræver det, at lead-auditor har særlig arbejdsmiljøkompetence, se afsnit 6.

Kravene til kompetence for gennemførelse af den indledende audit (*audit fase 1*) forud for certificeringsaudit svarer til de generelle krav til lead auditoren, jf. afsnit 6.

Som følge af at alle elementer af arbejdsmiljøledelsessystemet skal auditeres mindst en gang inden for en certificeringsperiode, vil ekspert ikke kunne undværes ved alle overvågningsaudit i ”gruppe M”-virksomheder uden dokumenteret begrundelse.

Der skal ved gennemførelse af audit inddrages det antal eksperter, der er nødvendigt for at dække alle relevante arbejdsmiljøforhold.

5. ARBEJDSMILJØINSPEKTØR

	Kompetence
Standarder/krav	Dokumenteret uddannelse i inspektionsbekendtgørelsens elementer.
Audit-metoder	<p>Uddannelse og erfaring i auditteknik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestået auditor-eksamen; - fungeret som arbejdsmiljøinspektør under overvågning ved 4 arbejdsmiljøinspektioner (mindst 8 dage); - funktionsområdet for en kvalificeret arbejdsmiljøinspektør skal være afstemt med aktiviteterne i oplæringsperioden (virksomhedernes størrelse og kompleksitet, samarbejde med fageksperter mv.).
Relevant lovgivning	Inspektøren skal have et solidt kendskab til den relevante lovgivning, som har væsentlig betydning for arbejdsmiljøforhold inden for det specifikke brancheområde.
Arbejds miljøforhold - generelt	<p>Inspektøren skal have en teknisk/naturvidenskabelig teknisk/samfundsvidenskabelig eller naturvidenskabelig uddannelse med et arbejdsmiljøfagligt indhold og have beskæftiget sig i væsentlig omfang med arbejdsmiljøforhold indenfor de seneste 5 år.</p> <p>Inspektøren skal besidde den nødvendige viden om arbejdsmiljøkortlægnings- og analyseværktøjer, således at vedkommende kan identificere, analysere og vurdere arbejdsmiljøets påvirkninger.</p> <p>Det generelle kendskab til arbejdsmiljø kan være opnået ved arbejde som arbejdsmiljøkonsulent, rådgiver, fra forskningsarbejde eller konkret arbejde med arbejdsmiljøforhold.</p> <p>Arbejds miljøinspektøren skal have viden om den rolle, som ledelse og samarbejde samt arbejdets organisering har for arbejdsmiljøforholdene. Arbejds miljøinspektøren skal have viden om sundhedsfremme og det rummelige arbejdsmarked. Dette kan f.eks. være opnået ved et kursus af 3 dages varighed.</p>
- inden for det specifikke brancheområde	<p>Indgående kendskab til arbejdsmiljørelaterede forhold i forbindelse med arbejdsprocessen, herunder hensyntagen til arbejdets tilrettelæggelse, arbejdsstedets indretning, produktions- og hjælpeudstyr, råvarer og hjælpestoffer.</p> <p>Den relevante arbejdsmiljøindsigt kan være opnået gennem forskellige forskningsprojekter og/eller konsulentopgaver.</p>

6. LEAD AUDITOR

Den ledende auditor skal for alle typer audit opfylde nedenstående krav eller dokumentere tilsvarende kompetencer.

	Kompetence
Standarder/krav	Dokumenteret uddannelse i arbejdsmiljøledelsessystemer/certificeringsbekendtgørelsens elementer
Audit-metoder	Uddannelse og erfaring i auditteknik: <ul style="list-style-type: none"> - bestået auditor-eksamen; - fungeret som arbejdsmiljøauditor under overvågning ved 4 arbejdsmiljøcertificeringer (mindst 20 dage incl. forberedelse og efterbehandling); - deltaget i yderligere 3 audits af ledelsessystemer (mindst 15 dage incl. forberedelse og efterbehandling), hvoraf mindst en skal være som lead auditor ved certificering af et arbejdsmiljøledelsessystem, under overvågning af kvalificeret lead auditor inden for arbejdsmiljøområdet; - funktionsområdet for en kvalificeret lead auditor skal være afstemt med aktiviteterne i oplæringsperioden (virksomhedernes størrelse og kompleksitet, samarbejde med fageksperter m.v.).
Ledelse	Viden om ledelse: <ul style="list-style-type: none"> - teknisk/naturvidenskabelig teknisk/samfundsvidenskabelig, naturvidenskabelig eller merkantil uddannelse; - 4 års erhvervs erfaring efter uddannelse; - kendskab til ledelse (gennem erfaring eller kursus i eksempelvis projektledelse).
Lovgivning	Bredt kendskab til lovgivning og regulering inden for arbejdsmiljøområdet
Arbejds miljøforhold	Grundlæggende viden om arbejdsmiljøforhold, viden om den rolle ledelse og samarbejde samt arbejdets organisering har for arbejdsmiljøforholdene samt viden om sundhedsfremme og det rummelige arbejdsmarked. Dette kan f.eks. være opnået eksempelvis ved et kursus af 3 dages varighed. <p>Hvis lead auditor gennemfører audit uden ekspert, skal vedkommende desuden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - have gennemgået en teknisk, sundhedsfaglig, samfundsvidenskabelig eller naturvidenskabelig uddannelse eller have opnået tilsvarende kompetencer, suppleret med grundlæggende viden om arbejdsmiljøforhold, opnået eksempelvis ved arbejde som arbejdsmiljøkonsulent, rådgiver, fra forskningsarbejde eller konkret arbejde med arbejdsmiljøforhold svarende til mindst 3 års erhvervs erfaring; - have et solidt kendskab til den relevante lovgivning, som har væsentlig betydning for arbejdsmiljøforhold inden for det specifikke brancheområde.

7. ARBEJDSMILJØ- OG BRANCHEMÆSSIG EKSPERTISE

Nedenfor er vist den øvrige kompetence som skal være repræsenteret blandt medlemmerne af teamet inden for områderne i afsnit 4, hvor der er angivet ”ekspert”.

	Kompetence
Relevant lovgivning	Et medlem af teamet skal have et solidt kendskab til den relevante lovgivning, som har væsentlig betydning for arbejdsmiljøforhold inden for det specifikke brancheområde.
Arbidsmiljøforhold - generelt	<p>Mindst et medlem af teamet skal have en teknisk/naturvidenskabelig teknisk/samfundsvidenskabelig, sundhedsfaglig eller naturvidenskabelig uddannelse med et arbejdsmiljøfagligt indhold og have beskæftiget sig i væsentlig omfang med arbejdsmiljøforhold inden for de seneste 5 år.</p> <p>Mindst et medlem af teamet skal besidde den nødvendige viden om arbejdsmiljøkortlægnings- og analyseværktøjer, således at vedkommende kan identificere, analysere og vurdere arbejdsmiljøets påvirkninger. Arbejdsmiljøeksperten skal have viden om den rolle ledelse og samarbejde samt arbejdets organisering har for arbejdsmiljøforholdende.</p> <p>Det generelle kendskab til arbejdsmiljø kan være opnået ved arbejde som arbejdsmiljøkonsulent, rådgiver, fra forskningsarbejde eller konkret arbejde med arbejdsmiljøforhold.</p> <p>Mindst et medlem af teamet skal have viden om den rolle ledelse og samarbejde samt arbejdets organisering har for arbejdsmiljøforholdende.</p> <p>Mindst et medlem af teamet skal have viden om sundhedsfremme og det rummelige arbejdsmarked. Dette kan f.eks. være opnået ved et kursus af 3 dages varighed.</p>
- inden for det specifikke brancheområde	<p>Indgående og opdateret viden om arbejdsmiljørelaterede forhold i forbindelse med arbejdsprocessen, herunder hensyntagen til arbejdets tilrettelæggelse, arbejdsstedets indretning, produktions- og hjælpeudstyr, råvarer og hjælpestoffer.</p> <p>Den relevante arbejdsmiljøindsigt kan være opnået gennem forskellige forskningsprojekter og/eller konsulentopgaver.</p>

8. KRAV VEDRØRENDE DOKUMENTATION

Certificerings-/inspektionsorganet skal dokumentere:

- at det følger de regler og retningslinjer vedrørende kompetencer, der er angivet i denne retningslinje;
- at det har en metode til analyse af kompetencebehovet til den enkelte opgave;
- at udvælgelse og sammensætning af auditteamet svarer til virksomhedens aktiviteter og processer (såvel hoved- som eventuelle biaktiviteter) og disses eventuelt særlige arbejdsmiljøforhold;
- at bedømmelsespersonalets kompetence inden for fagområderne løbende bliver ajourført og vedligeholdt;
- at det ved en eventuel udeladelse af anvendelse af ekspert ved opfølgingsaudit eller overvågningsaudit kan dokumentere, at der er foretaget en vurdering af kompetencebehovet i relation til de områder, der er planlagt bedømmelse af ved den pågældende audit.

9. IKRAFTTRÆDELSE OG OVERGANG

Retningslinjen træder i kraft den 30. marts 2009. Ændrede krav i forhold til retningslinje RL 18 af 5. juli 2007 skal for nye aftaler (herunder fornyelse af eksisterende aftaler) være indført senest 1 måned efter ikrafttrædelsen. For eksisterende aftaler skal ændringerne være indført senest 6 måneder efter ikrafttrædelsen.

DANAK, den 26. marts 2009

Jesper Høy

Allan Munck

10. REFERENCER

1. DS/EN ISO/IEC 17021 Overensstemmelsesvurdering – Krav til organer der foretager audit og certificering af ledelsessystemer.
2. DS/EN ISO/IEC 17020 Generelle kriterier for forskellige typer organer, der foretager inspektion.
3. DANAK's retningslinje RL 17 – Anvendelse af DS/EN ISO/IEC 17021 ved akkreditering til certificering af arbejdsmiljøledelsessystemer.
4. DANAK's retningslinjer RL 8 – Anvendelse af DS/EN ISO/IEC 17020:2004
5. DANAK's tekniske forskrift TF 14 – Bestemmelser for certificerings- og inspektionsorganer samt CO₂-verifikatorer.

11. BILAG

Ingen.